

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Prva razmislina v Clevelandu, za celo leto \$5.50
 za 4 mesece \$3.00; za 3 mesece \$1.50
 Prva pošta v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto \$6.00
 za 5 mesece \$3.25; za 3 mesece \$2.00
 Za Zedinjene države, za celo leto \$4.50
 za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.50
 Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
 za celo leto \$6.00; za 6 mesecev \$4.00

Printed as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

UREDNIKOVA POŠTA

APEL NA NAPREDNO MISLEČE LJUDI

Cleveland, O. — Naša domovina in zibelka slovenstva je pogažena po zločinskem fašizmu in nacizmu in ž njo vred je pomandrana tudi vsa naša zgodovinska kultura in literatura in še posebno ona, ki se je razvijala v takozvanem naprednem duhu. Mogoče bo ostalo še kaj malega, pod pogojem, da bo tiralo naše ljudi v še večjo sužnost.

V Ljubljani, naši prestolnici Slovenije, so izhajale tri ali štiri leposlovne mesečne revije, urejene za napredni element, in so dobro izhajale, ker so obstajale že več let. Kaj pa mi tukaj v Clevelandu, kjer nas je tudi približno toliko kot v Ljubljani? Imamo le eno revijo, ki predstavlja največjega človeka Slovenije, pa še za tisto se moramo boriti. Danes je najbolj žalosten pogled na staro domovino, ali nič manj žalosten pa ni tukaj v novi domovini, nad ljudmi, ki paradirajo pod kulturno zavodnostjo. Ali ni dolžnost slehernega Slovenca in Slovenke, da podpre vsaj to, kar smo oteli iz stare domovine pred razbojništvom in prinesli v novo in svobodno domovino? Vsa bi moral žrtvovati vsaj nekaj za svoj jezik, ki ga rabi vsak dan. Od česar se samo jemlje in nič ne do da, je obsojeno v pogin. Zakaj bi bili "skeb" svoje lastne kulture in literature, ki nas je častno predstavljala pred veliko Ameriko in celemu svetu, da nas spoštujejo, ko povemo kdo smo.

Ker imamo tukaj v Clevelandu samo eno leposlovno in kulturno napredno revijo, "Cankarjev glasnik", nas kliče poblagajnik Cankarjeve ustanove.

ta mati Jugoslavija, da naj ta knjiga zahaja v našo hišo, kjerkoli kliče žarek kulturne zavesti, kajti kakor se narode tako se tudi posameznika od pehanja in dela napredno kulturnih vrednot.

Cankarjev glasnik nima nobene mašine za seboj, zato je agitacija težka; za seboj ima to apel na sočutje poštenega in napredno mislečega ljudstva v novi Sloveniji, Amerike. Želel bi, da bi naša društva vzela to v pretres in vsi, ki imate količkaj pomisleka o tem, da se korporativno udeležite piknika Cankarjeve ustanove, ki se bo vršil 22. junija, gori na Zaržni farni. To bo proslava Slovenije, katera je danes pribita na križ, a seme, katero je zanesla v novo domovino, še živi in upajmo, da bo z našim trudom obradilo tudi svoj sad.

Upam, da bomo na ta dan vrgli v stran vse predsodke in da bo združenje nove Slovenije, to bomo pod svobodnim nebom zapeli žalostinko žrtvam, katere so danes v ječah fašizma, ali njih ideali se, z vno našega hrepenenja toliko bolj razvijajo v naši novi domovini.

Bratski pozdrav vsem Slovencem in našim vrlim Slovenkam širom Amerike, posebno pa pred pragom v Clevelandu. Zarečite se, da je ni duše na svetu, ki bi vam preprečila to pot, da ne bi prišli v nedeljo, gori na farne, farne žuljavih trpinov, kateri hrepene po nečesa boljšim, ne zase, ampak za nas in za delavce celega sveta.

Tone Skapin, blagajnik Cankarjeve ustanove.

Leningrajska "Eremitaža"

Sloviti leningrajski muzej "Eremitaža" slavi te dni svojo 175 letnico obstoja. Ob tej priložnosti je bila v Leningradu odprta razstava, nekakšen pregled čez zgodovino te edinstvene umetnostne ustanove.

"Eremitaža" je osnovala leta 1765 ruska carica Katarina Velika, ki si je ta muzej zamislila kot nekakšno umetnostno zbirko za lastni umetniški užitek.

Ime "Eremitaža" izhaja prav za prav iz Versaillesa in pomeni prvotno miran samostanski paviljon, s kakršnimi so razpotali francoski kralji za galantne sestanke. V takšen paviljon ni imelo dostopa niti služabništvo. Eremitaže so razpotali s posebnimi napravami, ki so skozi posebno odprtino potisnile obloženo mizo, pogrnjeno z vsem potrebnim za dve osebi.

Katarina Velika si je uredila svojo "eremitažo" za začetek v dveh sobah svoje zimske palače. Okrasila ju je s slikami velike umetniške vrednosti. Katarina je nakupovala umetnine pri vseh antikvarjih. Udeleževala se je vseh dražb v teku sedemletne vojne in je končno spravila skupaj prav čedno zbirko, med drugimi zbirko umetnin, ki jih je pruski trgovec z umetninami Gotzkowski nakupil za Friderika II., katerih pa ta vladar ni mogel plačati zaradi denarnih razmer, v katere ga je spravila vojna. Katarina je bila kot zbirateljica neutrudna. Pokupila je povsod vse, kar ji je prišlo pod roke, zlasti zbirke s pomembnimi umetniškimi deli. Tako je pridobila mnogo slik Rembrandta, Raffaella, Tiziana, Rubensa in drugih svetovnih mojstrov. Polagoma se je preselila "Eremitaža" v nov paviljon, ki se je

nevarno stopati. Ob drugih časih lahko dež in veter sprožita kamnite plaze, a tudi gamzi in gvece na paši lahko pomagajo, da nam postane vsako, drugače nedolžno pobočje nevarno. Ob nalih nam preti kamnita nevarnost posebno na poti skozi soteske.

Tudi marsikateri planinar in plezalec ne zna tako stopati in plezati v gorah, da bi ne ogrožal s kamnitimi izstrelji izpod svojih nog in rok ljudi, ki hodijo pod njim. Kamniti drobci na snežiščih pod skalami ali stenami, jarkom podobne črte na nagljenem snegu, razbite skale v strmih žlebah nam kažejo posebno nevarna mesta. Takšna mesta je treba prečkati posamič s čim večjo hitrostjo in pri tem se moramo pogosto ozreti nazaj. Klobuk na glavo! Če nas preseneti kamniti plaz, tedaj poiščimo čim hitreje zavetja za kakšno skalo.

NEUČAKAN KRSCENEČ

Pri splošni najnovejšega danskega potniškega parnika — Préstolonaslednik Friderick — v Helsingoeru se je primeril neprilakovan dogodljaj. Krst bi se moral izvršiti ob dvanajstih in številna družba uglednih osebnosti se je zbrala na visoki tribuni, ko se je ladja nenadno začela po drsilni ploskvi pomikati proti elementu, ki ji je bil namenjen. Vrvi, ki so jo držale, so se vršile z nekaj zamude in malo drugače, nego so si jih bili zamislili.

PRISTANIŠČE DAKAR

Pristanišče Dakar, kjer so angleške ladje napadle francosko bojno ladjo "Richelieu" ledi pri Cap Verdju, najbolj zapadnem rtu Afrike, ki ga je odkril leta

1444 portugalski morjeplovec Nuno Tristao. To ozemlje si je prilastila Francija l. 1857 torej pred 83 leti. Danes je Dakar strateško oporišče, obenem pa zelo važna luka za prekomorski promet s Centralno in Južno Ameriko. Mesto leži na Atlantiku v francoski koloniji Senegal ter ima 35.000 prebivalcev.

ANGLEŠKA PAPIRNA INDUSTRIJA

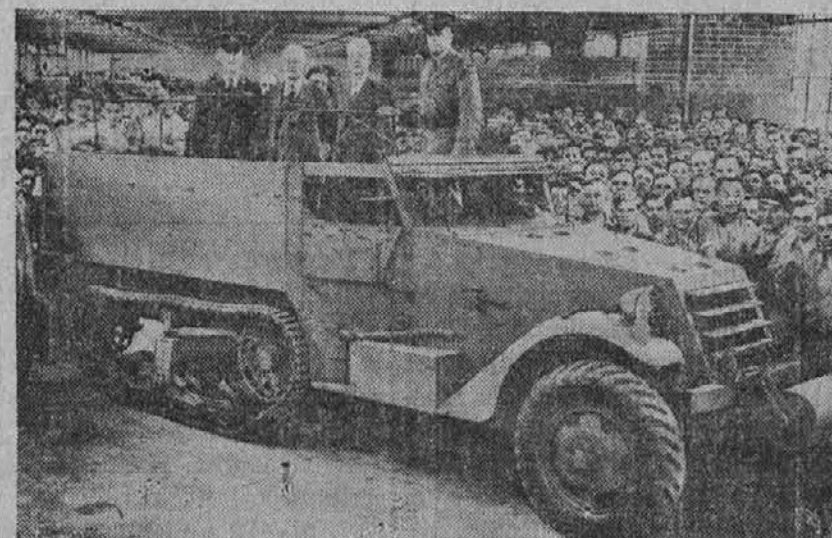
Kakor poročajo iz Stockholma, se je v zadnjih tednih položaj v angleški papirni industriji zelo poslabšal. Večina obratov je delno ali popolnoma ustavila delo. V nekaterih velikih tovarnah obratuje samo še po en stroj, druge pa so odpustile vse svoje delavstvo. Zedinjene države so ta čas menda edini trg, kjer se Anglija še lahko zalaga s celulozo. Ker pa so Zedinjene države v normalnih časih same uvaževale celulozo iz skandinavskih dežel, je umljivo, da se more Angleška tudi iz Amerike le omejeno zalagati s tem prepotrebni blagom.

DA SE MESO OHRANI SVEŽE

Da se meso za nekoliko dni ohrani sveže, ga je treba položiti v pisiker, ki ga pokrijemo s platnom. Na platno potrosimo za prst debelo plast soli in nad to spet plast lesnega oglja v prašku. Pisiker postavimo nato v čim bolj hladen prostor.

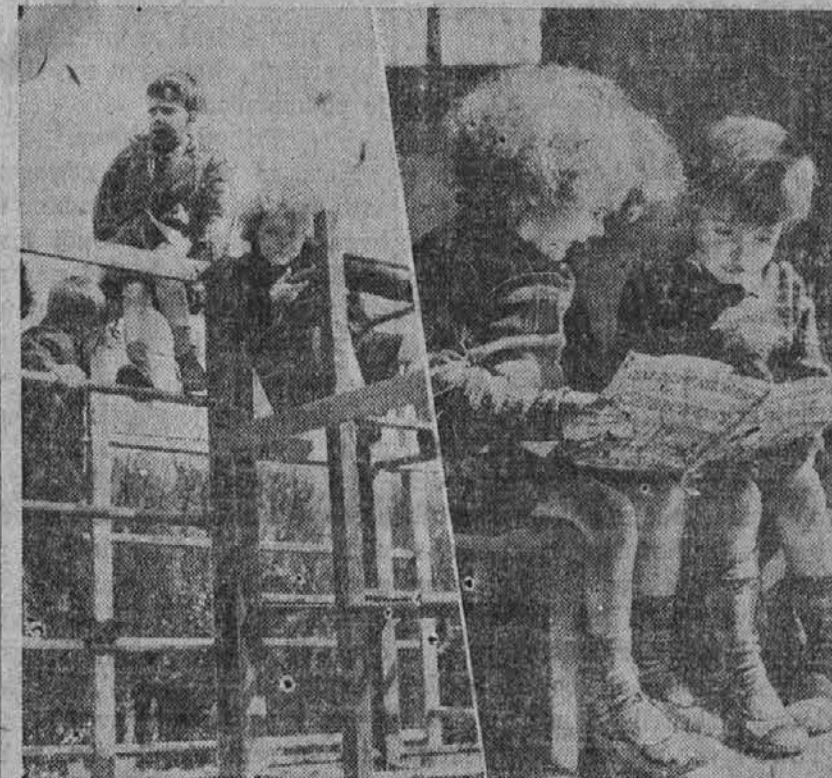
Chicago. — Dne 4. t. m. je v Pullmanu umrl Frank Avbel, star 83 let in rojen v Blagovici pri Kamniku na Gorenjskem. V Ameriki je bil 47 let in tu zapuščal sina in hčer. Bil je član društva 351 SNPJ.

Novo vrste voz za vojaštvo

To je prvi nov voz, ki ga je Diamond T. Motor Car kompanija v Chicagu, izdelala za vojaštvo. Truk, v katerem se bo vozilo 13 mož, je videti na zgornji sliki, ko ga kompanijski in vojaški uradniki ogledujejo. V vozu se nahajajo od leve na desno: Brig. Gen. N. F. Ramsay, Fred A. Preston, C. A. Tilt, predsednik Diamond T. kompanije in Col. Donald Armstrong.

Igra ozdravi od bomb prestrašene otroke

Moč igre ima zaslugo, da se je tem otrokom pomagalo ozdraviti od posledic pretresa, ki so ga doživeli ob času bombardiranja. Na levi, se vidi otroke, kako se plazijo v "jungle gym" v Anna Freud otroškem centru v Hempstead, Angliji, katerega vzdržujejo potom posebnega načrta za otroke, prizadete v sled voje. Na desni: Angleški otroci se veselo dogodivščin Mickey Mouse.

ŠKRAT

— Ali ste že imeli težje primere v svoji praksi, gospod doktor?

— O pač, baš sem namenjen kakemu bolniku. Že dve leti me dolguje honorar.

Cesar Jožef II. ni bil samo vnet pospeševalec umetnosti, temveč se je tudi sam poskušal kot ustvarjajoč glasbenik. Ko je nekoč spet skomponiral sonato, jo je predložil svojemu komornemu komponistu, Mozartu, da bi jo ocenil. "Sonata je dobra, bi jo ocenil." "Sonata je dobra," je dejal skladatelj, ko jo je preigral, "a tisti, ki jo je napisal, je dosti boljši!"

"Veste, za smučanje sta potrebni dve reči...
 "In ti dve sta?"
 "Smučki..."

Vsi ljudje s torpediranega ameriškega parnika rešeni

(Nadajevanje s 1. strani)
 nič nisem videl, ker je bila podmornica do polovice pod vodo. Poleg kapitana sem videl moške v mornariških uniformah. Da so bili Nemci, ni bilo dvomov. Ker sem jih poznal po njihovem trdem nemškem naglasu. Nadaljni dokaz, da so bili to Nemci in da je bila podmornica nemška je bil dan z obvezo, katero mi je dal poveljnik, da si s njim obvežem svojo ranjeno nogo. Na obvezi je bila nemška varstvena znamka, ki je izpričevala, da je bila obveza nemški fabriki.

(Kako je dal nato poveljnik podmornice ljudem na parniku trideset minut časa, da se rešijo v čolne in kako je nato torpediral parnik, to smo že prej poročali. — Uredništvo).

ANGLEŽI POZNAJO ITALIJANE

Rim. — Italijanska časopisna agencija Stefani poroča, da angleški radio na Malti vedno svira prebivalstvo, kadar koli se bližajo Malti italijanski letalski banditi je se bližajo Sing Singu. — Taka nesramnost, pravijo Stefani, bi morala le še bolj podžgati bojnega duha italijanskih letalcev.

— V Chicagu, Ill., je dne 17. junija umrl Frank Avbel, star 83 let in doma iz Blagovici pri Kamniku. V Ameriki je bil 47 let in zapuščal tu sina in hčer.

Barberton, O. — Mr. Joseph Lekšan, podpredsednik K. S. J. se je pred zadnjo nedeljo poškodoval v avtni nezgodi.

Krayn, Pa. — Neki avtomobil je pred nedavnim do smrti povozil komaj 12 letnega Stanota Ivanciča, ki zapuščal ženo in tri otroke.

Kemmerer, Wyo. — Dne 17. junija je pobilo pri delu v pogovniku št. 5 Kemmerer Coal kompanije Henryja J. Vinona, člana društva št. 267 N. P. J. Pobit je na nogi in na hajuja v kemmererski bolnišnici.

Quill Lake, Sask., Kanada. — Pred dnevi je tu umrl John McVrin, doma od Cabra ob inu. Kolpe. Bil je vavcev in v Falieu, N. Y., zapuščal hčer.

LOV NA KITE Z ELEKTRIKO

Doslej so lovili kite z granatnimi harpunami, ta postopek pa izpodrivna čedalje bolj elektrika. Med tem, ko je trajal boj s kiti pri uporabi granatnih ostev pogostoma po več ur, pri čemer je bilo treba izstreliti v kitovo telo do sedem harpun, se je z električnimi harpunami mogoče izogniti vsakemu trpinčenju živali. Živali takoj poginejo. Zaveda pa bo ta metoda pripomogla, da bodo kiti še hitreje izginiti iz seznam živih bitij.

SMRA "SAVOJSKEGA VELIKANA"

V svoji rodni vasi La Balme de Thuy v bližini Thonesa je umrl te dni Ferdinand Contat, ki ga je vsa Francija poznala pod imenom "savojskega velikana". Contat je meril v višino nič manj nego 2.45 m, njegova teža je bila 175 kg in roke je imel tolikšne, da je pod palcem lahko skrnil kovanec za pet frankov. Umrl je po enoletni bolezni v starosti 55 let.

KRI IN PETROLEJ - ENAKOVREDNA ČINITELJA VOJNE

Francoski državnik Georges Clemenceau je že med svetovno vojno 1. 1917. predvideval pomen petroleja za vojne namene, ko je tedanjemu prezidentu Zeddenjnih držav pisal in ga prosil, naj da zaveznikom na razpolago petrolejske izvirke v Ameriki. Njegova poslanica obsega tudi stavek: "V bodoči vojni bo petrolej prav tako potreben kakor kri!" Sedanjí francoski ministrski predsednik Reynaud je povedal isto, ko je nedavno dejal: "Petrolej je najsigurnjša obramba zaveznikov proti Nemčiji". Vprašanje petroleja, katerega pomen toliko naglašajo zavezniki državni, je tudi eden poglobitnih problemov, s katerimi se bavijo vsi tozadevni nemški strokovnjaki.

Ko je prišel na krmilo nemške države Hitler, je takoj predvideval vojno, ki bo zahtevala izrednih naporov od Nemcev, da zdrže do kraja. Zato je sprejel v svoj program čim večjo gospodarsko neodvisnost Nemčije. Vzgljalni kamen te neodvisnosti je postalo vprašanje dobave petroleja.

"Leuna-Werke" so v zvezi s tem izpopolnile proces utekočinjevanja premoga, katerega je mnogo na desnem bregu Rena. Iz tega premoga pridobivajo petrolej. V proces tega predelovanja je nemška vlada vložila na stotine milijard mark. Posrečilo se ji je, da je v teku dveh let dosegla proizvodnjo 900.000 ton sintetičnega petroleja, toda cena tega petroleja je šestkrat večja od cene, po kateri se prodaja navaden petrolej. V letošnjem letu računajo, da bodo Leuna Werke dosegli kapaciteto 2.600.000 ton sintetičnega petroleja, katerega bodo iztisnili iz premoga deloma v Porenju, deloma na Češkem. Pri tem se bodo posluževali Berginsovega in Fischer-Tropfovega postopka.

Ta napor je naravnost orjaški, toda razumljiv, če upoštevamo potrebe nemške vojske. Hans Steinberger, specialist za petrolejsko vprašanje v Nemčiji, je izračunal, da bi rabila Nemčija v vojni skoro 13 milijonov ton petroleja samo za svojo vojsko. Toda ne smemo pozabiti, da je ta račun veljal za razmere pred štirimi leti. Odtlej

pa je Nemčija silno povečala število avtomobilov, kamionov, motorjev, letal in tankov. Vsi ti motorji so pripravljeni za pogon na nafto. Tudi flotilja nemških podmornic je navezana samo na nafto — ta pa je na razpolago v omejenem obsegu. In poleg vojske potrebuje petrolej še cela vrsta industrij, ki obratujejo z motorji na tekoče gorivo. Steinbergerjeve številke glede petroleja se torej lahko vzamejo kot minimalne.

Nemčija sama je zdaj v stanju, da proizvede letno 2 milijona 600.000 ton sintetičnega petroleja. Poljski vrelci, katere izkorišča Nemčija, lahko dajo v najboljšem primeru pol milijona ton letno. V Avstriji je možnost za pridobitev nadaljnjih 20.000 ton na leto, skupno torej 3.170.000 ton. To predstavlja komaj četrtino tega, kar potrebuje Nemčija samo za svojo armado.

Kje bodo vzeli ostale tri četrtine? Pred vojno je prejemale Nemčija skoro 40 odstotkov petroleja iz Amerike. Ta pot ji je zdaj popolnoma zaprta. Iz Rusije bo dobila Nemčija letos morda kakšnih 300.000 ton. Z Rumunijo je nemška vlada napravila pogodbo za dobavo poldrugega milijona ton. Iz Estonije se da dobiti kakšnih 100 tisoč ton. Uvoz bi torej dal približno dva milijona ton, z domačo proizvodnjo vred bi imela Nemčija na razpolago letos nekaj nad 5 milijonov ton petroleja. Primanjkljaj pa bi torej znašal še vedno sedem in pol milijona ton.

Po sodbi petrolejskih strokovnjakov, je morala Nemčija že po prvem pol letu vojne načeti že svoje petrolejske rezerve. Njene zaloge trenutno baje ne presegajo treh milijonov ton.

S PLESOM IZ JECE

Jack Dockstader, 42 leten Indijanec, se je nekaj pregrešil, za kar so ga obsodili na zapor. Mož je tedaj izjavil, da občuti velikanski odpor proti zamreženim oknom, ni pa imel denarja, da bi zapor sprempil v globo. Sodnik ga je vprašal, kakšno rešitev bi tedaj predlagal. "Nu, indijanske vojne ples bi lahko plesal in indijanske pesmi pel," je odgovoril rdečkožec. Ta predlog so sprejeli in po predstavi, ki je sodišče izvrstno zabavala so Dockstaderu kazen odpustili.

Vojne ladje - električne centrale

Vijake velikih, modernih parnikov poganjajo ogromni električni motorji v zadnjem delu ladje, medtem ko proizvajajo električni tok velike turbinske generatorske naprave v sredini ladijskega trupa.

Vojne ladje so deloma še bolj odvisne od elektrike. Ne samo vitle, razsvetljavo, motorje vseh vrst, temveč tudi topove, torpedne cevi in sporočila upravlja elektrika.

Količine toka je treba preračunati tako, da jih je med največjo potrebo, torej v bitki, lahko kriti.

Zato razpolaga moderna vojna z več električnimi centralami in zasilna centrala je dobro varovana za oklopom pod vodno gladino.

Na vojni ladji predstavljajo samo kabejske napeljave povprečno štiri odstotke ladijske teže in ti kabli s težkimi svinčeni plašči morajo zdržati vsaj 15 do 20 let. Vojne ladje niso samo plavajoče trdnjave, temveč tudi plavajoče električne centrale.

V 12 DNEH 7000 BESED

Neki inženir Warwick, ki je živel v Lizboni, je pokazal spominke sposobnosti. Imel je možnost, da dobi zelo dobro plačano mesto v Braziliji, če bi mogel dokazati, da obvlada dovolj besed deželnega jezika. Brez oklevanja je sedel k slovarju in slovnici. Podnevi in ponoči se je skoraj nepretrgano učil in po 12 dneh je dokazal, da si je zapomnil 7000 besed. Namestitev je dobil.

GAD V NAHRBTNIKU

Neka zakonca iz Aalborga na Danskem sta napravila s koleksom nedeljski izlet v zeleno naravo. Našla sta pripraven kraj, privoščila sta si kosilo iz zalog, ki sta jih prinesla s seboj, po kosilu sta napravila sprehod po okolici.

Ko sta se vrnila, sta hitro pospravila zavitke in posode v nahrbtnik ter odkolesarila domov. Sele naslednji dan je žena iztrela nahrbtnik in jo je obšla nemajhna groza, ko je iz njega siknil odrasel gad. K sreči je

bil mož blizu in gad je čakal svoj konec, preden je mogel napraviti kakšno škodo.

"KOZMICNA TEŽA"

Astronomi so s težavnim računanjem ugotovili, koliko bi tehtala človek, če bi ne živel na zemlji, temveč na kakšnem drugem planetu, ki se suče okrog sonca. Na neki plošči v brusejskem "Alberteumu" so te "kozmične teže" pregledno zapisane.

S te plošče zvedo, da bi človek, ki tehta na zemlji 70 kg, tehta na Merkurju komaj 29 kg, na Marsu celo samo 26 kg. Njegova teža na Veneri bi bila 72 kg, na Saturnu 75 in na Jupitru 177 kg. Te razlike v teži zavisiyo od različne gostote ozračja okrog poedinih premičnic in njih težnosti.

Forest City, Pa. — Pred dnevi je na farmi umrl John Semrov, po domače Bobkov, star 52 let in doma iz Rovt pri Logatcu. Vzela ga je pljučnica. Zapusča ženo, devet sinov in šest hčera.

Go out with him? NOT ME!

You've got three strikes against you when you are guilty of halitosis (bad breath). Anyone may have it at some time or other without realizing it, and may offend needlessly. If you want others to like you, take this quick precaution against the common form of bad breath caused by food fermentation. Rinse the mouth with Listerine Antiseptic before any date. Immediately your breath becomes sweeter, purer, less likely to offend.

*Some cases of halitosis are due to systemic conditions, but most cases, say some authorities, are caused by fermentation of tiny food particles on tooth, mouth and gum surfaces. Listerine halts such fermentation and then overcomes the odors fermentation causes.

Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

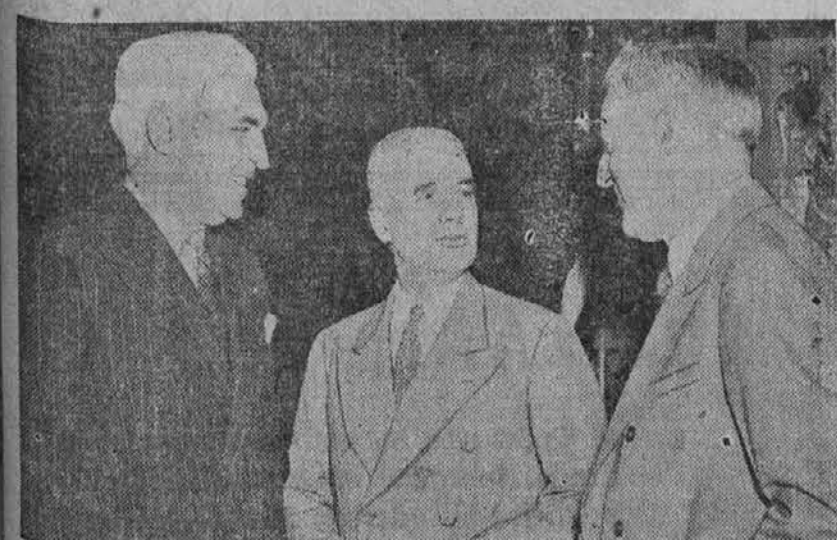
Before Any Date Use LISTERINE ANTISEPTIC To Make Your Breath Sweeter.

Vežbanje ameriških letalcev

Štrajkarji in piketi se nahajajo zunaj velikanske North American aeroplanske tovarne v Englewood, Calif., katere je bila popolnoma zaprta, ko so C. I. O. delavci oklicali štrajk, medtem, ko je Narodni posredovalni odbor za obrambo v Wash. rešetal zahtevo za višje plače. Tovarna ima za \$200,000,000 naročil za letala za Ameriko in Anglijo.

Za boljšo narodno prehrano

Na pobudo predsednika, se je v Washingtoni vršila narodna konferenca, na kateri se je 400 zdravnikom in zdravstvenim oblastem povedalo, da bo treba "dietetni standard 75 odstotkov našega ljudstva povzdigniti, ako bomo skušali prenesti breme popolne obrambe." Slika predstavlja (na levi) Paul V. McNutta, federalnega administratorja varnosti, ki je konferenco otvoril; M. L. Wilsona (na sredi) in Russell Wilderja, iz Mayo klinike.

HAIR-BREADTH HARRY

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

AMERICA'S LEADER AT 4 for 10¢

PROBAC BLADES

Everybody raves about your salads, Peg. What's the secret?

MIRACLE WHIP! Its 'different' flavor always makes a hit.

MILLIONS AGREE—Miracle Whip does work wonders with salads! A unique combination of old-fashioned boiled dressing and fine mayonnaise, Miracle Whip is by far America's favorite salad dressing.

If you like MILD cheese flavor here's the kind to get

KRAFT VELVETA

Velveta sprigs like butter, slices with cheddar, melts and toasts to perfection. Delicious! Contains milk protein, milk minerals, vitamin A and vitamin G.

THE CHEESE FOOD THAT'S DIGESTIBLE AS MILK ITSELF

IMPORTANT! medical tests reveal how thousands of WOMEN HAVE BEEN ABLE TO GET NEW ENERGY

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cross woman—

All you may need is a good reliable tonic. If so, just try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially for women. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food

which your body uses directly for energy to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected about your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle. WELL WORTH TRYING.

SICK, NERVOUS CRANKY "EVERY" MONTH?

Then Read WHY Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Is Real "Woman's Friend"!

Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other's nerves tend to become upset and they get cross, restless and moody.

So why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially to help tired, run-down, nervous women to go smiling thru "difficult days." Pinkham's Compound contains no opiates or habit-forming ingredients. It

WOMEN! read how thousands have been able to GET NEW ENERGY

IMPORTANT Medical Tests Reveal WHY Famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Has Been Helping Weak, Run-down, Nervous Women For Over Half A Century!

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cranky woman.

All you may need is a good reliable tonic. If so, just try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more whole-

some food which your body uses directly for energy to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected thruout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle.

AN URGENT MESSAGE to women who suffer FEMALE WEAKNESS

Few women today are free from some sign of functional trouble. Maybe you've noticed YOURSELF getting restless, moody, nervous, depressed lately—your work too much for you—

Then why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to help quiet weary, hysterical nerves, relieve monthly pain (cramps, backache, headache) and weak dizzy fainting spells due to functional irregularities.

For over 60 years Pinkham's Compound has helped hundreds of thousands of weak run-down, nervous "ailing" women to go smiling thru "difficult days." Why not give this wonderful "woman's friend" a chance to help YOU? Try it!

IVAN MATČIČ:

12

V ROBSTVU

Roman tuge in boli

Ko so se napadali umaknili, in me odgnali pred krute sodni-ke, kjer je šlo vse proti meni. Ko so mi pa nazadnje ukazali, naj se zagovarjam, sem pričel govoriti o umorstvih, o vzrokih umorstva ter odgovornosti teh težkih dejanj. Rekli so, da se mi blede, najvišji pa ukazal, naj neham. Pa sem se vzravnaval in nadaljeval z nemirnim glasom, da sem zaklal desetim otrokom očeta in ga pokopal kot divjo zver. Zdaj pa me je pričela preganjati vest, ko vidim zapuščene sirote, kako se oprijemajo zadnje bilke upanja, da se oče vrne. Sodniki so mirno poslušali mojo izpoved, ko sem jih pa vprašal, kdo me bo sodil za ta težki zločin, so molčali. In ko sem jim pokazal znak moje zaklane žrtve ter jim odločno izpovedal, da nikogar več ne umorim, in ko sem vrgel prednje še svoje srebrne odlike, ki so mi bile svetli odznak in častno plačilo za ostudna umorstva — tedaj so se spogledali in vstali, najvišji pa mi ukazal, naj neham. Posvetovali so se in me izpustili brez kazni. — Končujem svojo izpoved in ponavljam: usmiljenje, bratje! Stotisoče in milijone življenj se je zgrudilo, po svetu pa so šla radostna sporočila. Na Mrtvem hribu in na Krvavem vrhu so hreščala bodala in z Lobanjika so se cedila življenja v Dolino krvi. . . Mar nikogar ne teži srce spričo vseh teh umorstev. . . ?

Vsi so molčali. Andrej si je vnovič natočil bokal, ga izpraznil ter nadaljeval:

“Če te kdo udari po desnem licu —”

— nastavi mu še levega, kajneda? — mu mahoma preseka besedo Gorjačev in jezno odbije z roko.

“Hotel sem reči drugače,” popravlja Andrej. “Če te razžali tvoj brat ali sosed, če te obrekuje ali mrzi, pojdi do njega in pomoli mu roko v spravo. S tem si že zlo odstranil.”

“Ako pa sprave ne mara?”

“Vprašaj po krivdi. Ako je krivda na tvoji strani, jo popravi in ga prosiš odpuščanja — in odpustil ti bo, ako je tvoj brat ali bližnjik. Ako pa sprave ne mara, četudi je krivda na njegovi strani, potem ni tvoj brat ne bližnjik in ni vreden tvoje ljubezni.”

“Razumemo.”

“Ako pa te tvoj neprijatelj udari, ga ne mahni nazaj, temveč mu skušaj najprej prestreči naslednji udarec. Pogovarjaj ga —”

— da udari drugič po tebi, haha!”

“Čakaj, Tomaž, da izgovorim! Pogovarjaj ga in opominjaj, da je človek in nima pravice človeka udariti!”

“Ha, pravice!”

“Če zlepa ne dosežeš ničesar, pokaraj ga s trdo besedo!”

“Ne z besedo — s trdo buncovo po glavi!” se razljuti Gorjačev.

“Če pa tudi trda beseda ne zaleže — potem pa — ne vem izhoda!” dostavi Andrej in umolkne.

“Potem pa mahni po njem v imenu Pravice!” razsodi Marko odločno in stisne zobe.

“Tako je!” pritrdijo drugi.

“Bratje, preprič je zlo, že grd pogled je zlo in zlobna misel rodi zlo,” nadaljuje Marko premišljeno. “Zato se temu izogibajmo. V Andrejevih besedah je zlata resnica, zato se ravnajmo po njih. To se pravi: ne izzivajmo, ne napadajmo, ne ubijajmo — le branimo se! Kdor pa sebe

ne brani pred nasiljem, je nemaren lenuh! — Popijte vse vino in lezimo spat. Jutri se ne ganemo nikamor iz krtine, dokler ni končan pogon na Črno dolino.”

Naslednji dan pa jim je javil Jeklen: “Lovili so vas. Nocoj so se zbrali vojščaki in ukazali do mačinom, da jim kažejo pot. Ko so pa šli proti Črni dolini, so jim vodniki ušli, ker so se zbal strahov. Za njimi so pobegnili tudi vojščaki in nihče več si ne upa v gozd.”

Potekali so dnevi. V dolini so pripravljali veselo zabavo. Vojščaki so zgradili veliko lesenjačo za ples, dekleta pa so spleta vence iz smrečja in uvelih rož.

“Skalimo jim ples in udarimo po pritepenih, da jim preide vse veselje!” svetuje Gorjačev in Hrabričev mu razdražen pritrjuje.

“Pustimo jim veselje,” ju zavrne Marko. “Naj rajajo in naša dekleta naj se radujejo z njimi, ako jim dopušča srce. Mi jim pa zapojemo pesem, da bo njih radost tem slajša, našo pesem, pesem našega srca.”

Bila je divna noč. Solnčni ogenj je ugašal v medlem odsvitu na zapadu, skozi dolino so se podile jezenske sape in stresale velo listje z dreves. Na mirna selišča je legel molk. Ljudje so se ozirali v nebo, zdihovali, zapirali vrata, ugašali luč in legali k počitku. Na veselšču so pa vbrščali glasovi godbe v bjočem se nesoglasju. Vmes kričanje, razuzdan smeh, kvante, sirovo petje, razbijanje s petami. S plesišča je udarjal duh vina in močnih dišav, vroč smrad potu se je mešal z dimom tobaka in oljenic ter se kadil skozi zagnečena vrata. Veseli pari so se pehali po natrpanem podu, butali v drugega, smejali se, ogabno se zvijali po taktu hripave godbe, objemali se, stiskali, poželjivo si zrlji v vroče obraze in se znova smejali. In pijani krik, godbo, petje in smeh je ubijala burja, ki se je zaganjala v lesenjačo . . .

Nenadoma pa se razlije od gozda navzdol ubrana pesem, ki zbudi vse ljudi iz trudnega sna. Odpirajo se vrata in okna in začujejo se veseli vzkliki:

Novoporočencem
ali družini brez otrok se od-
da v najem tri sobe. — Vpraša-
se na 955 East 76th St.

FANT
prost šole, dobi delo na farmi.
Plača po dogovoru. Naslov se
poizve v uradu “Enakopravnos-
ti.”

Naprodaj
so štirje, 8 ply tajerji, na ka-
terih je je prevozilo le 2,000
milj. Mera 7x21. Cena zmerna.
Vpraša se na 1245 E. 55 St.

“Oh, naša pesem! Pesem naših src! — Zakletniki pojoi!”

In burja potihne in pesem doni po dolini:

Črna noč nad grudo sniva,
mati v solzah koprni,
dušo nepokoj razriva,
srce v robstva noč ječi . . .

Turobno doni v ubranem so-
glasju in srce vzdihla, bridka bo-
lest plane iz prsi in bedni ljudje
zaihte . . . Rogajo pa se ji pi-
jani glasovi smeha in vreščanje
godbe.

“Ustavite ples!” zakričijo sr-
diti ljudje. Matere planejo na
plesišče in zažugajo hčeram:
“Nehajte, dovolj je že greha!”
Materam je bil v odgovor le gla-
sen posmeh. Pa se prerije Zorni-
kovka do svoje hčere in ji reče:
“Marta, ven pojdi, oče te kliče!”
In Marta jo uboga in popusti
svojeja ljubega.

“Poslušaj, Marta, našo pe-
sem!” ji reče oče trdo.

Pesem se dviga, narašča, pro-
nika skozi noč:

Trudna bol v prsih kljuje,
ljubezen le iz tuge vre,
ljubina naša ranjena zdihuje,
zasužnjeno življenje mre . . .

Marta skloni glavo in se zdr-
zne. In dvigne zopet pogled k o-
četu in materi, ozre se v breg
in trpko vzdihne.

“Marta, v srce naj ti seže!”
— globina naša ranjena
zdihuje,
zasužnjeno življenje mre . . .

Turobni spev pada, zamira,
vzdihla . . . Iz prvi se izvije ihte-
nje, v srcih brd truden jad. Sol-
za tožno šumi, ihti, nemirna
vzburkava iz temnih jezov, a vr-
be žalujke se sklanjajo prav do
tal . . .

Marta se zamakne v noč. Ne-
premično stoji in gleda v strmi-
no. Tajna bridkost se vzbudi v
njeni globini, prevzame jo tuga,
a v grlo ji sili ihtenje . . . —
“Pojdimo domov!” reče s tihim
glasom in potegne s seboj oče-
ta in mater. Molče so stopali
proti domu, nihče ni mogel do
besede. Doma se pa Marta za-

klene v svojo izbico in bridko
zaplaka . . .

Na plesišču so rajali dalje. Pa
se pojavita na vratih Gorjačev
Tomaž in Hrabričev Martin in u-
kažeta jezno: “Nehajte, pri tej
priči!”

Po plesišču završi, godba u-
tihne, pari se ustavijo ter se
spogledajo.

“Nehajte in izgubite se spat!”
kriči Gorjačev. “Te ni sram,
Polona, in tebe, Roža, ki imaš že
raskav glas, in vaju, Lucija in
Majda, in vse druge, ki uganjate
norosti in se spakujete s tujci,
medtem ko se mi potikamo kot
zveri po brlogih! Sram vas bo-
di!”

Dekleta povesijo glave, voj-
ščaki pa zaženo vrisi in skuša-
jo izpahnti ven nepovabljenega
gosta. Ali ta dva pograbit dru-
gega za drugim in izbrcata sko-
zi vrata vse do zadnjega.

Nastopila je zima. Skozi go-
ščo je žvižgala burja in rezala
prav do kosti. Ko so si dupli-
narji preskrbeli živeža, so niso
ganili nikamor iz krtine. Sedeli
so med toplimi kožami divjačine
in izdelovali razne lesene stva-
ri in igrače, ki so jih poslali po-
znej v Travnik in jih zamenja-
li za obutev in odelo.

Ko so prišli toplejši dnevi, te-
daj so se duplinarji veselo pre-
tegnili in šli na delo. Doma so
trebili senožeti in polje, gradili
ograde, nosili v bregove gnoj in
ga trosili po strmini. Iz gozda
so vlačili drva, tramiče za hleve

Ženska dobi
stalno delo in dom pri slovenski
družini s 4 odraslimi osebami;
splošna hišna in gospodinska o-
pravila. — Plača po dogovoru.
Ako pa želi sprejeti službo, žen-
ska izven Clevelanda, se naj
zglasila za pojasnila na 434 East
157th St., pri Waterloo Rd., —
Collinwood.

Proda se
hiša za eno družino; 7 sob,
škrinlata streha in vse moder-
no. Lota 35x135. Prodaja last-
nik. — Cena \$4,500. — Poizve
se na 4818 Memphis Ave., —
FLorida 9593.

Proda se tudi hiša s 9 sobami,
za eno družino; dve garaži, ko-
košnjak in vse v najboljšem stan-
ju. Lota 50x275. Cena \$8,300.
— Vpraša se pri J. P. Merkle,
4818 Memphis Ave.

**Prav malo rabljene električne
ledenice se dobijo po
\$19.00**
Zakaj bi kupovali led, ko imate
tu priliko kupiti električno
ledenico.
819 E. 185 St.
6104 St. Clair Ave.

Oblak Furniture Co.
Trgovina s pohištvo
Pohištvo in vse potrebščine
za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

in ograje, različne za gredice, ko-
liče in trnje za seč.

Prišla je pomlad. Naraščal je
dan in tople sape so zavele čez
hrib in čez dol. Skozi smrečje je
prodralo toplo sonce in ograva-
valo vlažno prst. Zaduhtel je
mah in teloh vzasel čez noč; po-
gnale so divje koprive, konjska
melisa pa babina. Leska je oži-
vela, azeleneli so bezeg, bukev
in brst, smrečje pa je odgnalo
bele vršiče. Zdrnila se je gora
in log je pognal rožo in cvet. In
ptice selivke so se povrnile in si
poiskale doma za svoj novi rod.
Kosi in kukavice, ščinkavci,
slavci in liščki so žvižgali, peli
in oživljali gozdni vsemir. Vsta-
jenje, kipenje! — je dramil kil
mladoletja, k ozdravljenju je si-
lila bol osamljenih duš . . .

V dolino pa je prišlo novo zlo,
ki je življenje še bolj potemnilo,
Jeklena pa prignalo prav do Za-
klete jame, kjer je potožil:

“Sinovi, nad nas prihaja novo
zlo. Porodili so se črni zločestni-
ki ki se širijo po vsej deželi in
sejejo samo vražje seme. Pravi-
jo, da so se spočeli ob svitu pla-
mena našega Hrama v Zlogra-
du. Črni so in po sajah smrdi
ves njih trup. Pošastno gledajo
kakor hudoba, ko gredo na svoj
zlodejni pohod. Za pasom imajo
bodala in bombe, s katerimi izo-
brazujejo uboge na duhu. Vše-
braj so se prišli kazat v našo do-
lino. V levici so vihrteli plameniče,
v desnici gorjače — in ukaza-
li so, da jih mora vsakdo poz-
draviti po njih običaju. Ker te-
ga nismo storili, so nam podi-
kali plamen v streho in nam
prizadeli po svoji hudobiji mno-
go strahu večeraj popoldne.”

Gorjačev zarobanti ogorčen:
“Ogenj se gasi z vodo, vroča kri
se pa pušča z bodalom! Mi mo-
ramo na noge, v kali moramo
zatreti to zlo!”

“Na noge, na noge! Bodala v
roke!” vpijejo drugi in stiska-
jo pesti.

(Dalje prihodnjic)

Pozor, mesarji!
Prodaj ali zamenjam za kar-
koli, čedno opremljeno mesnico,
nahajajoča se v najbolj promet-
ni sekciji mesta Cleveland, na
E. 185 St. Trguje po \$700.00 na
teden. Vprašajte za A. Novak,
19810 Muskoka Ave., od 4. do
7. ure večer.

Ženitvena ponudba
Slovenski fant, star 35 let, se
želi seznaniti s Slovenko, v sta-
rosti 27 do 35 let, v svrhu ženi-
tve. Katero zanima ter resno
misli, naj piše v slovenskem ali
angleškem jeziku in naj priloži
svojo sliko in tajnost jamče-
na. — Naslovite na P. O. Box
164, Noble, Ohio.

DEKLETA IN ŽENE
Ali veste, da si boste prihranile precej denarja, če si naročite za bodočo
zimo fino STERLING SUKNJO ali FUR COAT naravnost iz tovarne SE-
DAJ na “WILL-CALL.”
STERLING SUKNJE so od\$14.50 naprej
FUR COATS so od\$69.00 naprej
Ne odlašajte, samo pokličite me.
BENNO B. LEUSTIG — 1034 Addison Rd.
ENDicott 8506 — ENDicott 3426

**KOLIKO STORITE ZA
CANKARJEV GLASNIK?**
Če ste res napredni, pokažite to tudi z de-
janjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska
kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite
svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči.
Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa
je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!
Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov,
posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite
upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila.
Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

**Naročilna nakaznica na Cankarjev
Glasnik**
IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c Dne _____ 19 _____

NOVICA...
ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi
druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa
pokličite HEnderson 5311 — HEnde-
son 5312.

**Lahko jo sporočite našim
zastopnikom — — —**

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street **KENmore 4680W**

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street **ENDicott 0653**

SEZNAVITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

‘Enakopravnosti’

